

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PRAGER, WALTHER ALEXANDER

Pelerinul / Walther A. Prager. - Pitești : Paralela 45, 2020

ISBN 978-973-47-3180-0

821.111

WALTHER A. PRAGER

pelerinul

Copyright © Editura Paralela 45, 2020

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Editura Paralela 45

din lumea lor, obiecte ciudate, de niciun folos pentru noi, pe care cartea le reprezenta, de data aceasta, în culori, imagini protejate de o folie transparentă. Mi-aș fi dorit să am un asemenea chip, să pot arăta ca și cum aș fi și eu stăpân peste ceva numai al meu. Mai târziu, cu pretenții mai realiste, aș fi vrut să fiu un tânăr cu ochii negri și cu plete brunete căzute pe umeri. Însă aveam ochii albaștri și părul deschis la culoare. Sau un bătrân cu linii colțuroase și care să se impună prin fiecare rid. Nu mi-a reușit nici lucrul ăsta. Refuzul de mai târziu de a mă privi în oglindă a însemnat ca mai mereu să îmi las barbă, până când ajungeam să-mi privesc chipul și nu mi se părea plăcută nici înfățișarea asta de călugăr, așa că mă rădeam. Acum, când am plecat, în întunericul de pe hol, părea să am ochii negri și fața impunătoare. Și mi-ar fi fost la îndemână să mă întorc în cameră și să pun din nou stăpânire pe viața mea de până atunci. Poate de fapt era colorată.

Am trântit ușa mai tare, sperând ca fiul meu, Edmund, să se trezească. Să-l mai văd o dată. Chiar l-am așteptat preț de câteva secunde să apară. Nu a făcut-o. Era obișnuit să mă audă plecând din casă dis-de-dimineată, după nopțile de veghe în care scriam. Odată mi-a spus că plec din casă așa devreme numai ca să-l trezesc pe el. Nu era întocmai așa, ieșeam pentru a lua o gură de aer în curte, cât să schimb aerul din cameră încărcat de fumul țigărilor. Căci în multe nopți fumam fără oprire. Este posibil însă ca uneori să fi ieșit zgomotos din casă întrucâtva nemulțumit că își permite să doarmă atât de mult. Însă, în mod cert, nu mi-a plăcut niciodată să se trezească în momentul în care mă pregăteam de culcare. Forfota pe care o declanșa mă deranja. O auzeam, deși camera lui Edmund și a soției lui se afla în celălalt capăt al holului. Plecam și pentru el. Conviețuirea noastră devenise în ultimii ani din ce în ce mai lipsită de sens, de parcă am fi fost forțați să locuim

împreună. Se întâmpla câteodată să treacă trei, patru zile fără să ne vedem. Iar când ne vedeam, conversațiile noastre întâmpinau greutatea vorbelor spuse după tăceri îndelungate. Până și felul în care ne priveam unul pe celălalt avea inițial ceva stânjenitor, de parcă am fi căutat să ne aducem aminte cine este celălalt, așa cum o faci când îți întâlnești un prieten sau coleg de școală din copilărie. Trebuia să deschidem o conversație, și ea ajungea întotdeauna la același lucru. Într-o formă sau alta, el căuta să mă încredințeze că lucrează, că are în plan compoziții muzicale complexe, iar eu încercam să-i transmit că îl susțin în continuare în demersul lui, dar și că-i dezaprobat orice șovăială. Nu îmi ierta faptul că insistasem de multă vreme să se consacre compoziției, deși chiar el alesese această direcție a studiilor sale muzicale. Ajuns la douăzeci și șapte de ani, își compara eșecul de a compune ceva consistent cu succesele timpurii din biografiile compozitorilor mari. Nu îl îndrumasem spre astfel de comparații, dar i le înțelegeam, căci îl împinsesem către ceva care evident se afla în el, și totuși nu se vedea. Biografiile puteau fi văzute. Vedeam și eu chipurile de pe copertele cărților biografice, chipuri sigure pe sine, de parcă le-ar fi tras dintr-o suflare pe toate celelalte ale lor întâlnite în cuprinsul cărții, unele de copii și adolescenți visători străjuți de părinți rigizi, poate la fel de rigizi ca mine. Însă Edmund avea un suflu încetinit. Încetinit de prezența în continuare în casa mea, de faptul că era deja plasat într-un relativ confort financiar – îl susțineam cu o parte din banii obținuți din închirierea unei proprietăți –, anulându-i lupta creatoare pentru supraviețuire, bănuiesc că în lipsa acestui sprijin ar fi găsit similitudini în biografiile muzicienilor săraci, iar de un an încoace cred că se considera sufocat de iubirea soției lui, Sara, care îl aproba întru totul. Îl accepta așa cum este, nu aștepta nimic de la el și trebuie că această iubire să-l fi tentat

permanent să renunțe la dușmănia evidentă din urmărirea asiduă, chinuitoare, a idealului său muzical. În comparație cu ea, începusem să fiu pentru el un chip al trecutului, un fel de strigoi care se ambiționează să îl tragă din căldura patului în toiul nopții, pentru o înfrigurare ce-i devenea pe zi ce trece străină.

Am plecat și am trecut pe numele lui toate actele și proprietățile, ca într-un fel de testament. Trebuie să știi când să mori. Și trebuie să ai decența de a nu-i bântui pe cei vii, nici măcar atunci când îi îndrepti spre adevăr. Sunt însă convins că mă va disprețui și mai tare pentru gestul meu de renunțare. Îl va considera un mod de a-mi fi proclamat victoria asupra lui. Ar avea și acum dreptate, căci nu pot să nu recunosc că mi-am închipuit scena în care el va intra în camera mea după câteva zile și va citi biletul prin care îl înștiințez despre hotărârea mea de a mă călugări. Îi văd uluiala și respectul pentru cel care a avut curajul să ducă până la capăt ceva, cum el nu și-a putut urmări astfel idealul muzical. Știu că va primi proprietățile ca pe o umilire, așa cum înainte era mai mândru de puținii bani câștigați din lecțiile de pian predate unor copii decât de veniturile generoase pe care i le asiguram eu.

*

Iar l-a trezit. În fiecare zi face asta, în fiecare zi. Nici nu știe că Edmund a adormit iarăși îmbrăcat lângă mine, iar eu stăteam goală lângă el, numai în chiloți, ca și cum aș fi încercat să-l tentez. Poate este și asta, nu știu, dar am început să dorm dezbrăcată de când mi-a spus că în cămașă de noapte semăn cu mama lui. Nu vreau să-i aduc aminte de maică-sa moartă, de tatăl lui, de toți cei care i-au amărât viața. N-are decât să mă ia ca pe o târfă, una căreia îi arunci niște bani și gata, nu mai ai grija ei, decât să-i fiu și eu o povară ca

taică-su. Uite-l acum, este treaz, dar se prefacă că doarme, de frică să nu îl întâlnească pe taică-su. Nimeni nu îl vede ca pe un copil în afară de mine. Ba chiar și accept să se joace cu mine, acum mă atinge pe fund cu vârful degetelor, parcă ar cânta la pian. Mă las să fiu atinsă când el este cu gândul aiurea la cine știe ce compoziție complicată cerută de ceilalți. Tot într-o dimineață ca asta m-a atins acolo jos, iritant de ușor, ca acum, și i-am apăsât mâna. A dat să și-o retragă speriat, ca și cum nu m-ar fi vrut vie. I-am spus ceva? Nu. M-am prefăcut că îi cred jocul de-a somnul, că îl cred adormit și m-am întors cu spatele la el, să nu mă mai vadă. Mi-am tras și cearceaful peste sâni. Nu îmi place cum arată când stau într-o parte. Se lasă pe pat și își dezvăluie o moliciune la bază, ca sânii femeilor bătrâne. Dacă mă vede așa și nici n-o să mai cânte pe mine? Nu mi-a spus asta niciodată, dar simt că vrea să mă vadă ca pe o operă de artă, am auzit complimentul ăsta într-un cântec, să fiu frumoasă, așa cum ar vrea el să-i iasă muzica. Când se înseninează la față văzându-mă aranjată, știu că nu se mai gândește la muzica lui. Este cu totul al meu, chiar dacă face sex cu mine din ce în ce mai rar. Nu m-am căsătorit cu el pentru asta, ci pentru a-i purta de grijă. Îmi mai spun unele că-mi irotesc tinerețea pe lângă el, dar știu că tocmai munca asta de a-i fi frumoasă și de a-i purta de grijă înseamnă tinerețe. Când nu se bucură de mine, înseamnă că trăiesc și pentru mine, și pentru el deopotrivă. Sunt și tinerețea lui. Așa cum taică-su îi este bătrânețea, vărsându-și asupra lui toată fierea neputinței lui de a trăi. Că n-a făcut nimic toată viața, degeaba se laudă cu cărțile lui de eseuri filosofice și religioase rămase nepublicate. A avut un serviciu banal în consiliul orașului până acum zece ani, când și-a luat concediu de boală în urma unui atac cerebral. Și n-a mai pățit nimic de atunci, este sănătos tun și se închide în camera lui scriind, bucuros că înnoadă cuvinte mai bine ca alții. Da, reușește să facă

asta, dar numai eu și Edmund l-am citit. De ce el este mulțumit să se îngroape în hârtiile lui, sub pretextul că lumea intelectuală nu este pregătită pentru ceea ce scrie, însă lui Edmund nu îi permite așa ceva? De ce îl strunește mereu să-și propună lucrările muzicale variilor orchestre și interpreți? „Dar muzica are o altă deschidere, este ascultată, iar publicului îi place mai mult să asculte ceva, decât să înțeleagă.” Asta este justificarea lui, de parcă nu știe că din zece indivizi care ascultă muzică, doi cască, trei sunt invidioși, iar ceilalți cinci o gustă, dar la fel cum ar gusta o prăjitură în cofetărie, așa că uită de gustul ăsta imediat după ce o consumă. O, da, ne întreține, ar trebui să-i fiu recunoscătoare pentru asta, dar dacă nu ar fi vorba despre confortul lui Edmund, aș trăi cu el și într-o cocioabă. Aș ști să-l fac mai fericit, l-aș smulge de sub umbra tatălui și cine știe, stând lângă mine altfel decât acum, în mine și mereu în mine, poate ar izbuti să compună cele mai înălțătoare cântece de dragoste, chiar dacă bătrânul va bombăni ca de fiecare dată – o face intenționat ca să mă supere – că muzica consacrată iubirii este cântec de lăutar. L-am surprins cum se uită la mine și altfel, cu poftă. Nu i-am spus lui Edmund, dar când mai vorbește cu mine despre el, îi văd ochii oprindu-se pe sânii mei, iar eu nu mă feresc, îl las să îi vadă așa mari cum sunt, mă trag pe ascuns de bluză ca să mi se vadă mai bine sfârcurile, așa încât să înțeleagă că nu îi poate oferi nimic din ceea ce îi pot da eu ca femeie, cu toți banii lui și cu toate sfaturile lui înțelepte.

*

Nu concepeam drumul așa. Călătoria cu microbuzul până la mănăstire însemna străbaterea unei șosele care trecea prin tot felul de sate. Nu era o despărțire de lume. Vedeam prin geamul murdar al microbuzului – evident ostil unei priviri estetice – case

pierdute pe câmpuri, câmpuri întinse pentru oameni, pâlcuri de copaci parcă crispați în neputința lor de a nu însemna și ei ceva pentru oameni, toate îmi readuceau aminte despre ce era de fapt lumea. Era microbuzul încins al oamenilor nădușiți de lângă mine. Răsufiau, vorbeau, aveau știința de a nu se pierde în depărtările naturii, căci pentru ei existau nume de sate, mai toate terminate în „-eni” sau „-ești”. Lângă mine găseam tot: nașterea din trupurile femeilor mature, cu sânii întinși grosolan din cauza alăptărilor; copilăria, în somnul unui băiat blond care adormise chircit pe scaun, dar totuși netulburat; iubirea – tânărul care își salva iubita să nu fie înțepată de o viespe, strivind insecta cu telefonul; viața matură duhnind a băutură din gâttelejurile nerase ale unor bărbați și viața din mirosul lor greu de transpirație, ba chiar și moartea se găsea sub forma unui batic negru purtat pe cap de o bătrână, probabil văduvă. Lumea călătorea cu mine, mergea mai departe fără a lepăda nimic din ce o cuprinde, fără să se deșire către un scop dincolo de ea. Și nu îmi îngăduia să uit că este a oamenilor și că plecarea mea este în fapt un ocol pentru a reveni la ea altfel. Dar mai întâi, eu trebuia să fiu altfel. Nu doream să mă încredințez lui Dumnezeu decât pentru asta. Dacă eu nu știusem, prin tot ce gândisem sau făcusem, să iau lumea cum trebuie, acum urma ca o altă ființă să mă gândească și să mă facă în stare de asta. Eram încredințat că așa mă voi apropia și de fiul meu, de Edmund, chiar fără să-l mai văd vreodată, că voi putea să le fiu în preajmă și celor care mi-au murit, altminteri sortiți să-mi rămână departe, chiar dacă moartea mai apropiată acum, la cei cincizeci și trei de ani ai mei, urma să mă facă să le împărtășesc curând soarta. Am fi murit fiecare de unul singur, așa cum viața împreună cu fiul meu începea din ce în ce mai clar să fie a doi oameni singuri.

Nu eram convins de credința mea în Dumnezeu, recunosc. Așteptam ca și credința să facă parte din omul altfel care urma să devin. Nu puteam să cred cu credința mea de acum, a unui om la fel de bine așezat pe scaun precum oamenii din jurul meu, cuprins, impregnat de tot ce este lume, mirosind ca ea. Îmi feream credința de nădușeala lumii așezând-o undeva în minte, era o simplă idee slăbită și bolnavă, pe care abia acum o scoteam la iveală din paginile scrise despre ea, vreme îndelungată, în camera din capătul holului, îndepărtat de restul casei, de încăperile unde trăiau alți oameni.

*

Am ajuns seara la poalele muntelui sau colinei stâncoase pe vârful căreia se afla mănăstirea. Abia acum aș fi putut spune cu îndreptățire că plecam din lume. Dar nu spuneam asta. Îmi repetam în minte că este noaptea întunecată a sufletului meu. Nu îmi aduceam aminte de nimic altceva din poeziile lui Ioan al Crucii intitulate astfel. Probabil că nici nu era nevoie. Erau cuvinte care funcționau ca un talisman. Formau numele sub care puneam stăpânire pe o teamă de pierdere ori de moarte resimțită acum pentru prima oară de la plecarea mea de acasă. Trecusem pe un pod improvizat peste un râu de munte și urmam cărarea spre mănăstire. Colina era împrejmuată cu un gard, așa că nu îmi era teamă de apariția vreunui animal, în plus, eram îmbrăcat prea simplu ca să mă gândesc că aș putea fi atacat de cineva. O teamă asemănătoare resimțisem cu zeci de ani înainte, când în vizită tot la o mănăstire, a trebuit să străbat un cimitir. Nu îmi era teamă, dar prietenul cu care mă aflam acolo mi-a spus că este înspăimântător și a luat-o la fugă. Am fugit și eu, iar picioarele mele care făceau salturi mari printre morminte îmi dădeau senzația că sunt purtat de o forță a

vieții doar a mea, capabilă să scape de răul morții. Îmi amintesc de mine singur, nu mai știu dacă prietenul meu fugea alături. Când am trecut de cimitir și am ajuns la lumină, parcă în trapeza mănăstirii, privindu-i pe călugării adunați acolo, știam că lor nu le este accesibilă forța aceea eliberatoare. Le eram străin și mă bucuram că nu fac parte din rândul lor. Și această forță îmi fusese descoperită prin spaimă, prin alergatul cu sufletul la gură. Acest suflet ivit din spaimă mi-l recunoșteam și acum. Era un suflet simplu, fără gânduri, orice era mai mare ca el. Pereții de stâncă ai colinei, trunchiurile copacilor și cărarea săpată printre ei, toate se aveau împreună în afara mea. Iar eu nu mai aveam picioare care să alerge. Înaintam încet, între limitele nopții mele, pe care le știam de nedepășit. Voința mea de a deveni un altul într-o mănăstire părea să fie o iluzie. Îmi trecuse prin minte că un călugăr mi-ar putea spune că sunt vizitat de un diavol al nopții care îmi strecoară îndoiala în suflet. Nu l-aș fi crezut, pentru că sufletul era mai al meu ca niciodată, nu putea fi împărțit cu niciun duh rău. Mi-era cunoscută vorba că diavolii preferă aparițiile nocturne, însă acum înțelegeam vorba asta ca pe o constatare că și ei, ca și mine acum, nu se pot avea pe ei înșiși decât în spaima nopții.

*

Gardul din crengi de copaci și poarta din scânduri de lemn și teama de până la deschiderea ei. A sosit un om, un călugăr tânăr al mănăstirii și mi s-a părut că totul este dintr-o dată ușor de tratat. Am fost adăpostit în aceeași chilie cu el. Starețul pe care îl cunoșteam cât de cât nu era acolo. Câștigam un timp de amânare, în care nu eram nici cel ce pleca din lume, nici cel ce se retrăgea la mănăstire. Acest eu amânat avea să primească somnul după ziua